

TƯ VẤN ĐỊNH HƯỚNG VIỆC LÀM

(Cho sinh viên ngành Máy tính & Khoa học thông tin – Trường ĐH Khoa học Tự nhiên Hà Nội)

Nhiều sinh viên ngành Máy tính & Khoa học thông tin đến thực tập tại Công ty cổ phần phần mềm và công nghệ tự động (ASTech) đều được hỏi về định hướng nghề nghiệp của từng cá nhân. Kết quả: Số ít các em định hướng lập trình chuyên sâu – đa năng, nhiều em định hướng làm liên quan đến Website và Tester. Đây là điểm dễ nhận thấy vì theo chủ quan các em nghĩ học ngành nào thì làm theo chuyên ngành đó, các bạn nữ hướng theo công việc nhẹ nhàng hơn là Website và Tester. Khi đi làm thực tế các em sẽ tự thích ứng và điều chỉnh mục tiêu nghề nghiệp, thu nhập.

Đối với những sinh viên tốt nghiệp bằng giỏi thường theo định hướng làm giảng viên và học thạc sĩ, định hướng công việc tương lai là rõ ràng. Có một số em định hướng công việc có sự tác động hỗ trợ của người thân quen. Phần lớn còn lại sẽ đi tìm việc làm trong môi trường doanh nghiệp. Ở Việt Nam trên 80% là doanh nghiệp nhỏ và vừa, các em chủ yếu tìm kiếm cơ hội việc làm trong đó.

Tổng quan chung khi mới ra trường các em tìm kiếm việc làm là khó khăn. Ngoài sinh viên chuyên ngành CNTT, tại ASTech và Công ty cổ phần phát triển nguồn lực và công nghệ Bình Minh (BINH MINH TRD) còn tiếp nhận nhiều sinh viên năm cuối hoặc đã tốt nghiệp các chuyên ngành kế toán, kinh tế, kinh doanh. Các em phải đi học thêm kiến thức thực tế ở doanh nghiệp mới có bước đệm tốt hơn để đi xin việc. Thực tế, nhiều em tốt nghiệp bằng giỏi nhưng đi tìm việc rất khó khăn, thậm chí mất cả nửa năm mới tìm được việc với mức thu nhập phổ thông.

Sinh viên ra trường, càng ngày càng áp lực nếu lâu không tìm được việc làm, tìm việc làm không phát huy được năng lực chuyên môn hoặc thu nhập thấp chỉ nên chấp nhận là giải pháp tạm thời và phải tích cực để thay đổi. Bất kỳ nghề nghiệp nào, người giỏi đều có thể kiếm được thu nhập cao. Do đó, ngay từ bây giờ mỗi em sinh viên cần phải tích lũy nhiều hơn kiến thức, kỹ năng cho hành trang nghề nghiệp của mình: *Tích cực đi thực tập – học việc tại các doanh nghiệp, học thật tốt tiếng Anh, tạo thói quen TƯ HỌC nhiều hơn những kiến thức, kỹ năng trên Internet.*

Tháng 12/2015 các nước ASEAN quyết định thành lập Cộng đồng kinh tế ASEAN (AEC) mở ra một tương lai mới cho người dân của các nước ASEAN trong đó có Việt Nam. Việc hình thành AEC có ý nghĩa rất lớn trong việc tạo điều kiện thuận lợi cho giới trẻ của các nước ASEAN nói chung và của Việt Nam nói riêng trong việc tìm kiếm việc làm ở các quốc gia trong khu vực. Theo báo cáo của tổ chức Lao động quốc tế (ILO), AEC sẽ tạo ra khoảng 14 triệu việc làm mới cho người dân ở các nước ASEAN. Giới trẻ các quốc gia đang vô cùng hứng khởi trước cơ hội được bước ra khỏi biên giới nước mình để tìm kiếm việc làm ở các nước khác trong khu vực với nhiều điều kiện thuận lợi.

AEC được thành lập với 4 mục tiêu được xác định là thị trường và sản xuất đơn nhất, nền kinh tế có khả năng cạnh tranh cao, phát triển cân bằng và hội nhập với kinh tế toàn cầu. Có tám loại hình lao động có thể tự do di chuyển giữa các nước: kế toán, kiến trúc sư, nha sỹ, bác sỹ, kỹ sư, y tá, nhân viên giao thông vận tải, nhân viên du lịch. Bên cạnh đó, những lao động có trình độ tay nghề cao, thông thạo ngoại ngữ cũng có thể tự do di chuyển việc làm.

Theo đánh giá của nhiều chuyên gia kinh tế cao cấp, hiệu suất lao động của người Singapore, Thái Lan, Indonexia, ... cao gấp nhiều lần người Việt Nam. Do đó, cạnh tranh việc làm, kinh doanh của chúng ta nhiều cơ hội hơn nhưng đang ở thế yếu.

Đối với sinh viên chuyên ngành Máy tính và Khoa học thông tin – Trường Đại học khoa học tự nhiên Hà Nội, các em có nhiều hướng lựa chọn việc làm theo năng lực và sở thích của mình dưới đây:

1) **Lập trình chuyên sâu**

- Thông thạo nhiều ngôn ngữ lập trình và hệ quản trị CSDL hiện đại
- Thông thạo giao tiếp và đọc hiểu tiếng Anh
- Tư duy tốt và am hiểu nhiều bài toán ứng dụng thực tế

Để đạt được các tiêu chí trên các em phải tích cực nghiên cứu rèn luyện 2-3 năm. Khi đó chắc chắn các em có thu nhập cao > 1.000 USD/tháng.

2) **Công việc liên quan đến Website , Internet**

- Lập trình đơn giản tạo hoặc chỉnh sửa Website nhỏ
- Sử dụng mã nguồn mở để thiết lập Website
- Quản trị Website cho doanh nghiệp
- Công việc làm dịch vụ SEO cho Website
- Các dịch vụ Marketing online

Tính chất công việc này nhiều doanh nghiệp có nhu cầu. Dù các tiêu chí trên các em không khó để tìm việc, tuy nhiên mức thu nhập không cao.

3) **Tester**

Những công ty lớn có bộ phận chạy kiểm thử phần mềm riêng, những công ty nhỏ tính chất công việc của nhân viên là đa năng. Vị trí việc làm chuyên về Tester thực tế là không nhiều.

4) **Nhân viên triển khai Vụ việc hoặc Dự án phần mềm**

Với những bạn không theo định hướng lập trình, có nền tảng kiến thức CNTT và năng động thì phù hợp với công việc này.

Mỗi công ty xuất bản phần mềm thường có các bộ phận: Kỹ thuật – Lập trình, Kiểm thử, Kinh doanh, Triển khai, ...

Thông thạo sản phẩm của doanh nghiệp mỗi cá nhân có nền tảng thuận lợi để làm công việc kinh doanh hoặc triển khai. Tính chất công việc linh hoạt, thoải mái hơn lập trình hay kiểm thử vì vận động và làm việc với nhiều khách hàng ở nhiều tỉnh thành. Mức thu nhập cũng có cơ chế hấp dẫn theo doanh thu hoặc hiệu quả làm việc.

Các công ty sản xuất phần mềm có nhiều sản phẩm khác nhau có liên quan đến nghiệp vụ quản lý như phần mềm kế toán, phần mềm quản lý sản xuất, phần mềm quản lý tổng thể doanh nghiệp, ...

Nhiều công ty tuyển dụng vị trí Nhân viên triển khai phần mềm kế toán hoặc triển khai dự án ERP. Để làm tốt được công việc này người làm phải am hiểu nghiệp vụ kế toán, kinh tế, luật.

Theo đó, các em sinh viên có thể chủ động đi học thêm khóa học kế toán cơ bản ngắn hạn hoặc khóa học ngắn hạn về quản trị ở các trung tâm đào tạo. Hoặc các em cũng có thể liên hệ đến *BINH MINH TRD để được học miễn phí về nghiệp vụ kế toán và các bài toán quản lý trong doanh nghiệp.*

5) **Buôn bán thiết bị công nghệ**

Am hiểu về nhiều loại thiết bị công nghệ các em có thể làm nhân viên kinh doanh – nhân viên bán hàng tại một doanh nghiệp nào đó. Làm một vài năm trưởng thành có thể nghĩ tới việc mở cơ sở kinh doanh buôn bán riêng. Học cho thạo một ngoại ngữ tiếng Anh hoặc tiếng Trung để nhập hàng từ Trung Quốc về buôn bán. Trung Quốc có rất nhiều hàng hóa thiết bị công nghệ chất lượng tốt và giá rẻ. Mức lợi nhuận từ buôn bán hàng Trung Quốc là khá cao. Nhiều hàng chất lượng kém là do người Việt chủ động đặt sản xuất hàng giá rẻ.

6) Dịch vụ và bán lẻ CNTT

Đây hiểu là dịch vụ IT bao gồm các công việc như cài đặt máy tính, thiết lập hoặc chỉnh sửa kết nối mạng LAN, dịch vụ máy in, cung cấp linh kiện máy tính, máy in ...

Công việc này chỉ cần trình độ kiến thức cơ bản về CNTT nhưng yêu cầu chăm chỉ, chịu khó.

Hà Nội, ngày 22 tháng 11 năm 2016

Công ty ASTech